

ДЕТЕРМІНОВАНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ФАКТОРНИХ СИСТЕМ У ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОМУ АНАЛІЗІ

студент Говорун О.О.

Метод еколого-економічного аналізу являє собою діалектичний спосіб підходу до вивчення господарських явищ та процесів, пов'язаних з природокористуванням та таких, що здійснюють певний вплив на довкілля у їхньому становленні і розвитку.

Методикою еколого-економічного аналізу розуміється сукупність аналітичних способів, прийомів і правил, які застосовуються для дослідження еколого-економічної діяльності підприємства у сфері природокористування, обробки еколого-економічної інформації.

У детермінованому моделюванні факторних систем можна виділити адитивну модель факторних систем, яка має вигляд:

$$y = \sum_{i=1}^n x_i = x_1 + x_2 + \dots + x_n$$

Ця модель широко використовується в балансовому методі, наприклад, балансу екологічно чистої товарної продукції

$$Z_n + B = P + I + Z_k, \text{ звідси } P = Z_n + B - I - Z_k,$$

де P – обсяг реалізації екологічно чистої товарної продукції; Z_n ,

Z_k – відповідно залишок товарів на початок і кінець року; B – виробництво екологічно чистої продукції; I – інші джерела витрати товару.

Також використовується в методі ланцюгових підстановок, який полягає в одержанні ряду проміжних значень узагальнюючого показника шляхом послідовної заміни базисних значень факторів на фактичні.

Для способу пропорційного розподілу застосовується для адитивних моделей типу $y = \sum x_i$, що в свою чергу призводить до кращих розрахунків.

Детерміноване моделювання факторних систем – це простий і ефективний засіб формалізації зв'язку еколого-економічних показників; воно є основою для кількісної оцінки ролі окремих факторів у динаміці зміни узагальнюючого показника.

Науковий керівник: асист. Волк О.М.